

5. Михайлик Т.М. Формування комунікативних компетентностей учнів на уроках української мови та літератури. *Методика викладання української мови в сучасній школі: теорія та практика*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, Україна, 31 березня 2020 року). Харків: Центр прогресивної освіти «Генезум», 2020. С. 43–45.
6. Расевич Л. Використання методу інтелектуальних карт на заняттях із української літератури. *Шкільна літературна освіта: традиції і новаторство. X Волошинські читання*: зб. матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції (8 грудня 2022 р.). Київ : Інститут педагогіки НАПН України. С. 108–113.
7. Хелстовська О.О. Використання ілюстративного матеріалу на уроках мови та літератури. *Таврійський вісник освіти*. 2014. № 1. Ч. I. С. 250– 259.
8. Яшкін Р.М. Формування культурної та інноваційної компетентностей успішної особистості на уроках літератури в контексті положень нової української школи. *Тенденції і перспективи вивчення літератури у середній і вищій школах*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 грудня 2022 року). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 127–131.

Вікторія Чінак,
*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
студентка 4 курсу
факультету філології та журналістики
Науковий керівник:
к. філол. н., доцент Н. Кучма*

**ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ
ВИВЧЕННІ ЛІТЕРАТУРНИХ КАЗОК У 5 КЛАСІ НУШ**

Концепція Нової української школи (НУШ) базується на новому змісті освіти, що заснований на формуванні компетентностей, важливих для подальшої самореалізації особистості. Цей компонент, зокрема, втілюється у мовно-літературній галузі, яка чи не найбільше орієнтується на розвиток читацької грамотності здобувачів вищої освіти. Вироблення в учнів уміння розуміти слово, правильно його вживати у власному мовленні, сприймати й оцінювати стилістичну функцію тих чи інших художніх засобів, тропів, фігур безпосередньо впливає на успішність у навчанні. У зв'язку із цим перед вчителями й методистами постає нагальна потреба створення нових інтерактивних методів вивчення сучасних творів, зокрема і літературних казок.

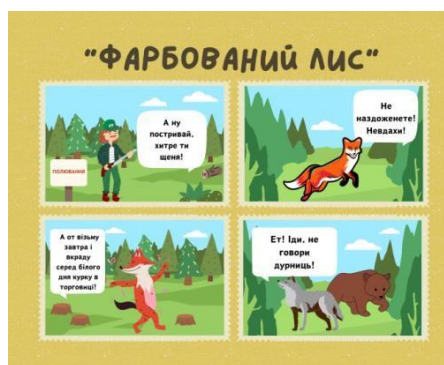
Літературна казка – це художній, переважно прозовий твір, що має оригінальне походження або створений на основі фольклорних джерел та відображає фантастичний зміст, насичений неймовірними пригодами вигаданих героїв, який орієнтований на юних читачів [1].

У Модельній навчальній програмі «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) авторського колективу на чолі з Т. О. Яценко запропоновано для вивчення у 5 класі такі зразки літературних казок як «Фарбований Лис» Івана Франка, «Лелія» Лесі Українки, «Чотири сестри» Валерія Шевчука тощо [2]. Підібрані тексти відзначаються наявністю виховної та дидактичної функцій, описані у них ситуації допомагають налагодити стосунки між учнями й педагогом, розвивати духовний світ дитини, пізнавальну активність й інтерес до навчання.

Задля вичерпного й результативного аналізу літературних казок пропонуємо перш за все використовувати у підготовці до уроків різноманітні інтернет-ресурси, цифрові освітні технології, інтерактивні засоби навчання.

Наприклад, для актуалізації опорних знань на повторення визначення «літературна казка» вважаємо за доцільне створити хмару-тегів, яка слугуватиме і візуалізацією до питання, і спонукає учнів до активного обговорення. Цікавими для застосування можуть бути методи «Шість капелюхів», «Кола Вена», «Літературна анкета героя», «Інформаційне гроно», що дають змогу здійснити пообразний аналіз твору.

Одним із ефективних засобів активізації діяльності учнів є використання коміксів, що дозволяє урізноманітнити матеріал, зробити його більш цікавим. Ця методика дає можливість передати ключові події у казці через графіку, допомагає правильно розставити головні акценти в її розумінні, орієнтуючись при цьому на «кліпове мислення» учнів. Наприклад, для вивчення твору «Фарбований Лис» Івана Франка наведемо фрагмент коміксу, який створено на онлайн-платформі «Canva»:

Варто звернути увагу на проєктну методику, що спрямована на самостійну діяльність учнів, вимагає від них креативного й нестандартного мислення. У руслі вивчення літературних казок в 5-му класі НУШ доцільним буде створення власної казки, що забезпечить всебічне сприйняття теми, сприятиме розвитку творчої діяльності школярів. Таке завдання буде влучним не лише після вивчення всієї теми, а й протягом її розкриття, наприклад після вивчення двох літературних казок. Актуальність цього проєкту полягає в тому,

що учень/учениця поринають у світ фантазії, де він/вона можуть проявити власне «Я», розкрити свою індивідуальність, розвинути уяву. Опісля презентації учнями створених робіт доцільно провести бесіду, яка допоможе отримати фідбек: «Чи сподобалась казка?», «Чи відповідає структурі казок?», «Чого вас навчив цей твір?», «Які проблемні питання було порушено?» тощо [3].

Отож, сучасний освітній процес ґрунтується на принципах особистісно-орієнтованого навчання, гуманістичної спрямованості та інтерактивної взаємодії. Це сприяє кращому засвоєнню матеріалу, зокрема, літературних казок. Використання сучасних технічних засобів навчання, цифрових освітніх платформ, методу проєктів дає змогу вдало організувати роботу на уроці, збагачує словниковий запас учнів, розвиває навички усного мовлення, удосконалює звуковимову та стимулює когнітивні функції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горбач Н., Здіховська Т. Жанр авторської казки в українській дитячій літературі: витоки та перспективи. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки*. 2016. № 1 (1). С. 39–44

2. Модельна навчальна програма «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А, Тригуб І. А., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Овдійчук Л. М., Дячок С. О., Макаренко В. М.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Ukr.lit.5-6-kl.Yatsenko.ta.in.27.11.2023.pdf> (дата звернення: 10.05.2024).

3. Юзленко О. Вивчення літературних казок через створення власної казки. *НАША ШКОЛА: НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ СТУДІЇ*. 2023. № 3. С. 64–66

*Анна-Марія Данильченко,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
студентка 3 курсу
факультету філології та журналістики
Науковий керівник:
д. пед.н., професор Н. Грицак*

КАЗКОТЕРАПІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ПСИХОТРАВМИ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Інклюзія під час війни стикається з новими викликами. Повномасштабне вторгнення суттєво змінило життя всіх громадян. Найуразливішими у суспільстві є найменш захищені категорії населення — діти. Вони потрапляють в пастку середовища насильства, отримавши таким чином психотравму. Арт-терапія допоможе позбутися страхів, тривоги, покращити самопочуття.

Арт-терапія (від лат. *ars (artis)* – мистецтво, і грец. *θεραπεία* – лікування) - це технологія використання мистецтва як психологічної допомоги учням у вирішенні їхніх проблем. Цю потребу відчують насамперед ті діти, які мають фізичні чи ментальні порушення.

Поняття «арт-терапія» розглядаємо не лише як малювання, а поділяємо на певні напрями:

- музична терапія;
- казкотерапія;
- драматерапія;
- танцювально-рухова терапія;